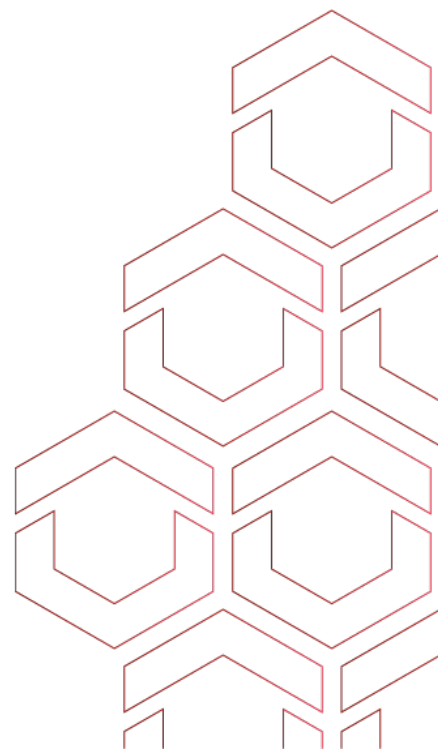

De ESG-regelgevingspuzzel: overzicht en samenhang voor financiële instellingen

September

Wie het Europese ESG-dossier alleen via krantenkoppen volgt, kan de indruk krijgen dat de duurzaamheidsregels in hoog tempo worden afgebouwd. Dat beeld klopt maar ten dele. Het Europese ESG-kader is in enkele jaren uitgegroeid tot een complex landschap van verordeningen, richtlijnen en technische standaarden. Wie deze afzonderlijk volgt, verliest al snel de rode draad. Toch staan de CSRD, CSDDD, Taxonomieverordening, SFDR, MiFID II-duurzaamheidsvoorkeuren, European Green Bond Regulation en ESG Ratings Regulation niet op zichzelf. Als schakels in één Europees duurzaamheidsraamwerk moeten zij zorgen voor betrouwbare informatie, beter onderbouwde investeringsbeslissingen en het kanaliseren van geldstromen naar duurzame economische activiteiten. Het gezamenlijke doel: Europa uiterlijk in 2050 het eerste klimaatneutrale continent maken.

De Europese wetgever herzielt dit raamwerk. Daarbij verschuift het accent van brede verplichtingen op het gebied van duurzaamheidsrapportage en due diligence naar gerichtere product- en gedragsregels, met meer focus op het voorkomen van misleiding. Zo wordt de reikwijdte van de rapportage- en due-diligenceverplichtingen voor ondernemingen aanzienlijk beperkt, terwijl de eisen aan duurzaamheidsratings, klantadvisering en duurzaamheidsclaims juist concreter worden. Daardoor kan de samenhang tussen de verschillende onderdelen soms uit beeld raken. Duurzaamheidsinformatie van ondernemingen vormt immers een belangrijke basis voor ESG-beleggingsstrategieën en -ratings, duurzame financieringsbeslissingen en de onderbouwing van duurzaamheidscommunicatie.

Wat verandert er, wat blijft overeind en hoe verhouden de regels zich tot elkaar? In dit artikel zetten we de belangrijkste ontwikkelingen en hun onderlinge samenhang op een rij.

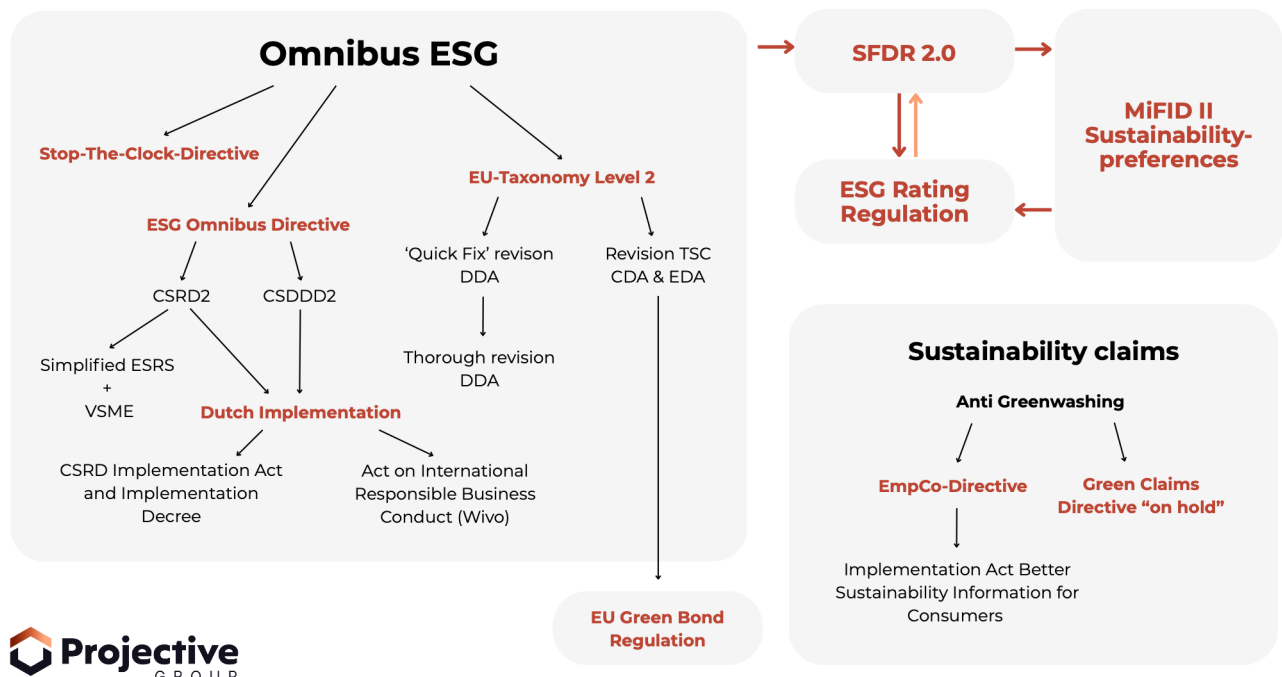
Inhoudsopgave

ESG Omnibuspakket: vereenvoudiging van duurzaamheidsrapportages	3
CSR 4	4
<i>Nederlandse implementatie CSRD</i>	<i>5</i>
CSDDD 5	5
<i>Nederlandse implementatie CSDDD</i>	<i>6</i>
EU-Taxonomie: Level 2..... 6	6
<i>Disclosures Delegated Act.....</i>	<i>7</i>
<i>Technische screeningcriteria: CDA & EDA.....</i>	<i>8</i>
SFDR 2.0: van productclassificaties naar productcategorieën	9
MiFID II-duurzaamheidsvoorkeuren in de klantadvisering	11
ESG Rating Regulation: transparantie en integriteit van ESG-ratingaanbieders.....	12
European Green Bond Regulation: vrijwillige Europese standaard voor groene financiering.....	14
Duurzaamheidsclaims onder de loep: strengere regels tegen greenwashing	15
Empowering Consumers for the Green Transition.....	16
<i>Nederlandse implementatie EmpCo-richtlijn</i>	<i>17</i>
Green Claims Directive.....	17
De rode draad	17
Bijlage statusoverzicht	18

ESG Omnibuspakket: vereenvoudiging van duurzaamheidsrapportages

Het ESG-Omnibuspakket vormt een belangrijk kantelpunt binnen het Europese ESG-raamwerk. De Europese Commissie (Commissie) wil de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) en de Taxonomy Disclosures Delegated Act (DDA) beter uitvoerbaar maken en de administratieve lasten beperken. Daarnaast stelt de op 17 april 2025 in werking getreden [stop-the-clock-richtlijn](#) de rapportageplicht voor de tweede en derde CSRD-golf met twee jaar uit. Voor de CSDDD gelden door de Omnibusrichtlijn nieuwe omzettings- en toepassingsdata, die hieronder worden toegelicht.

Een belangrijk deel van het ESG-Omnibuspakket heeft inmiddels definitief vorm gekregen. Zo is [Gedelegeerde Verordening \(EU\) 2026/73](#), de zogenoemde *quick fix* voor de DDA, in werking getreden. Daarnaast is op 18 maart 2026 [wijzigingsrichtlijn \(EU\) 2026/470](#) (ESG Omnibusrichtlijn) in werking getreden. Daarmee staat op EU-niveau vast welke ondernemingen binnen de herziene reikwijdte van de CSRD en de CSDDD vallen en welke verplichtingen voor hen gelden. Hieronder gaan we nader in op de belangrijkste wijzigingen.

CSRD

Kern: De CSRD verplicht ondernemingen om volgens de European Sustainability Reporting Standards (ESRS) te rapporteren over zowel hun impact op mens en milieu (*inside-outside*) als de financiële gevolgen van duurzaamheidskwesties (*outside-inside*). De ESG Omnibusrichtlijn beperkt die reikwijdte in hoofdzaak tot ondernemingen met meer dan 1.000 werknemers én meer dan € 450 miljoen netto-omzet.

Status: De ESG Omnibusrichtlijn is op 18 maart 2026 in werking getreden. Eerder stelde de *stop-the-clock*-richtlijn de rapportageplicht voor de tweede en derde golf met twee jaar uit, naar boekjaren die op of na respectievelijk 1 januari 2027 en 1 januari 2028 beginnen. De vereenvoudigde ESRS en de vrijwillige standaard voor kleinere ondernemingen (VSME) zijn op 21 september 2026 gepubliceerd. De VSME is op 24 september 2026 in werking getreden. De herziene ESRS treden op 10 november 2026 in werking en gelden voor boekjaren die op of na 1 januari 2027 beginnen. Ondernemingen die al onder de ESRS vallen, mogen de herziene standaarden ook toepassen voor boekjaren die in 2026 beginnen.

Samenhang: De onder de CSRD gepubliceerde duurzaamheidsinformatie vormt het begin van een bredere informatieketen binnen het ESG-raamwerk. De taxonomierapportage maakt deel uit van het duurzaamheidsverslag onder de CSRD. De Taxonomieverordening biedt daarbij een gemeenschappelijke maatstaf om te bepalen welke economische activiteiten als ecologisch duurzaam gelden. Financiële marktdeelnemers verwerken deze ondernemings- en taxonomiegegevens in hun SFDR-productinformatie en gebruiken ze bij beleggingsbeslissingen. Deze productinformatie werkt vervolgens door in de klantadvisering onder MiFID II. Ook gebruiken ESG-ratingaanbieders de gegevens als input voor hun ratings. Daarnaast kunnen de gegevens dienen ter onderbouwing van duurzaamheidsclaims, die duidelijk, controleerbaar en niet-misleitend moeten zijn. Voor de CSRD-rapportage kunnen ondernemingen informatie nodig hebben van kleinere ondernemingen in hun waardeketen. De VSME begrenst in beginsel welke aanvullende duurzaamheidsinformatie CSRD-plichtige ondernemingen bij deze ketenpartners mogen opvragen.

Nederlandse implementatie CSRD

In Nederland is de omzetting nog niet afgerond. De implementatiewet en het implementatiebesluit CSRD zijn nog in behandeling en moeten worden aangepast aan de ESG Omnibusrichtlijn. Daarbij speelt de vraag hoe Nederland omgaat met ondernemingen die over boekjaar 2024 en 2025 al op basis van de Europese regels hebben gerapporteerd, terwijl de nationale implementatiewetgeving nog niet in werking was. Wanneer de Nederlandse implementatie precies wordt afgerond, is nog niet bekend. De ESG Omnibuswijzigingen moeten uiterlijk op 19 maart 2027 in nationale wetgeving zijn omgezet.

CSDDD

Kern: De [CSDDD](#) verplicht ondernemingen om binnen hun eigen activiteiten en activiteitenketen passende zorgvuldigheid (*due diligence*) te betrachten. Zij moeten potentiële en feitelijke negatieve gevolgen voor mensenrechten en milieu identificeren en beoordelen, deze zo nodig prioriteren en passende maatregelen nemen om ze te voorkomen, te beperken of te beëindigen. Door de ESG Omnibusrichtlijn ligt de drempel voor EU-ondernemingen bij meer dan 5.000 werknemers en meer dan € 1,5 miljard netto-omzet.

Status: Ook de CSDDD is gewijzigd als onderdeel door Richtlijn ESG Omnibusrichtlijn. De *stop-the-clock*-richtlijn had eerder de omzettingstermijn en de eerste toepassingsfase met één jaar uitgesteld. De ESG Omnibusrichtlijn heeft de fasering vervolgens vervangen door nieuwe termijnen. Lidstaten moeten de gewijzigde CSDDD uiterlijk op 26 juli 2028 omzetten en de nationale regels vanaf 26 juli 2029 toepassen. Ondernemingen die binnen de herziene reikwijdte vallen, moeten vanaf die datum aan de due-diligenceverplichtingen voldoen.

Samenhang: De CSDDD reguleert het handelen van ondernemingen, terwijl de CSRD, de EU-Taxonomie en de SFDR vooral eisen stellen aan rapportage, classificatie en productinformatie. De samenhang loopt daarom voornamelijk via de informatie die het due-diligenceproces oplevert. De CSDDD verplicht ondernemingen binnen haar reikwijdte om feitelijke en mogelijke negatieve gevolgen voor mensenrechten en milieu te identificeren, te prioriteren en aan te pakken. Voor ondernemingen die ook onder de CSRD vallen, kan relevante informatie over deze gevolgen en de getroffen maatregelen via de duurzaamheidsrapportage beschikbaar komen voor onder meer financiëlemarktdelnemers.

De aansluiting op de EU-Taxonomie loopt vooral via de sociale minimumwaarborgen. Deze waarborgen en de CSDDD sluiten aan bij overlappende internationale normen voor verantwoord ondernemen en due diligence. CSDDD-processen kunnen ondernemingen daarom helpen onderbouwen dat zij aan de minimumwaarborgen voldoen, maar vormen daarvoor geen sluitend bewijs. Financiëlemarktdelnemers kunnen de daaruit voortkomende informatie gebruiken voor hun SFDR-verplichtingen, onder meer bij de beoordeling van negatieve effecten, het *do no significant harm*-beginsel en goed ondernemingsbestuur. Naleving van de CSDDD betekent echter niet automatisch dat een economische activiteit taxonomieconform is of dat een belegging onder de huidige SFDR als duurzaam kwalificeert. Daarvoor gelden aanvullende, zelfstandige criteria.

Nederlandse implementatie CSDDD

Nederland werkt aan de Wet internationaal verantwoord ondernemen (Wivo). Een tweede, aan de omnibusrichtlijn aangepaste [internetconsultatie over de Wivo](#) sloot op 2 augustus 2026; het gaat dus nog om een wetsvoorstel.

EU-Taxonomie: Level 2

Kern: De Taxonomieverordening bevat het algemene beoordelingskader voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De praktische uitwerking staat grotendeels in gedelegeerde verordeningen (Level 2-regelgeving). De Climate Delegated Act (CDA) en Environmental Delegated Act (EDA) bepalen aan de hand van technische screeningcriteria (TSC) wanneer een activiteit

wezenlijk bijdraagt aan een milieudoel en geen ernstige afbreuk doet aan de andere milieudoelen. De Disclosures Delegated Act (DDA) bepaalt vervolgens hoe ondernemingen en financiële instellingen over hun *taxonomy-eligibility* en *taxonomy-alignment* moeten rapporteren. Een economische activiteit is *taxonomy-eligible* wanneer zij is opgenomen in de CDA of EDA. Zij is pas *taxonomy-aligned* wanneer zij cumulatief voldoet aan (i) een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling, (ii) het *do no significant harm*-beginsel, (iii) de sociale minimumwaarborgen en (iv) de toepasselijke TSC. De EU-Taxonomie geeft daarmee geen duurzaamheidsoordeel over een onderneming als geheel, maar beoordeelt de afzonderlijke economische activiteiten waaruit haar omzet, investeringen en operationele uitgaven bestaan.

Disclosures Delegated Act

Kern: De DDA werkt de rapportageverplichting van artikel 8 van de Taxonomieverordening uit. Voor financiële ondernemingen gelden sectorspecifieke kernprestatie-indicatoren (KPI's), zoals de green asset ratio voor banken en afzonderlijke indicatoren voor vermogensbeheerders, beleggingsondernemingen en verzekeraars.

[Gedelegeerde Verordening \(EU\) 2026/73](#), de zogenoemde *quick fix* DDA, vereenvoudigt de taxonomierapportage voor financiële ondernemingen. Niet-materiële financiële activa hoeven onder voorwaarden niet op taxonomy-eligibility en -alignment te worden beoordeeld. Daarnaast zijn de rapportagetabellen ingekort en is de reikwijdte van verschillende KPI's beperkt. Tot en met 31 december 2027 kunnen financiële ondernemingen bovendien afzien van gedetailleerde taxonomierapportage, mits zij verklaren geen aanspraak te maken op taxonomieafstemming. De wijzigingen gelden vanaf 1 januari 2026 en zien in beginsel op boekjaar 2025, al mogen ondernemingen voor dat boekjaar nog de oude regels toepassen.

Status: Met Gedelegeerde Verordening (EU) 2026/73 zijn per 1 januari 2026 verschillende vereenvoudigingen doorgevoerd in de rapportageregels onder artikel 8 van de Taxonomieverordening. Op 30 april 2026 publiceerde de Commissie daarnaast aanvullende FAQ's over de toepassing van deze regels. In de zomer van 2026 consulteerden de ESA's afzonderlijk over gerichte verdere aanpassingen van KPI's en andere onderdelen van de DDA, in het licht

van een bredere grondigere herziening. Zij moeten hun definitieve technische advies eind oktober 2026 aan de Commissie verstrekken. Het advies dient als basis voor een verdere wijziging van de DDA. De Commissie beoogt die wijziging in het eerste kwartaal van 2027 vast te stellen, met beoogde inwerkingtreding in het derde kwartaal van 2027.

Technische screeningcriteria: CDA & EDA

Kern: De Climate Delegated Act bevat de criteria voor klimaatmitigatie en klimaatadaptatie. De Environmental Delegated Act doet dit voor de andere vier milieudoelen: water en mariene hulpbronnen, de circulaire economie, verontreinigingspreventie en -bestrijding, en biodiversiteit en ecosystemen. Deze bestaande gedelegeerde handelingen blijven van toepassing.

Gedelegeerde Verordening (EU) 2026/73 heeft enkele gerichte wijzigingen in deze criteria aangebracht. Het gaat met name om een vereenvoudiging van bepaalde *do no significant harm*-criteria voor verontreinigingspreventie en het gebruik en de aanwezigheid van chemische stoffen. De *quick fix* vormt daarmee geen integrale herziening van de TSC.

Status: Die herziening van de TSC volgt een afzonderlijk traject in het kader van een wettelijke periodieke review. Van 17 maart tot en met 14 april 2026 consulteerde de Commissie conceptwijzigingen van de Climate en Environmental Delegated Acts. De voorstellen bestrijken het merendeel van de daarin opgenomen activiteiten en alle generieke *do no significant harm*-bijlagen. Zij zijn onder meer gericht op duidelijkere bewijsvereisten, aansluiting bij gewijzigde EU-wetgeving en verwerking van technologische ontwikkelingen. De Commissie heeft ontwerp wijzigingen van de TSC gepubliceerd. Na afronding van de consultatie werkt zij toe naar de definitieve vaststelling van de herziene criteria. De wijzigingen zijn gericht op een betere toepasbaarheid van de Taxonomie, lagere administratieve lasten en een actualisering van de criteria op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten, technologische ontwikkelingen en recente Europese regelgeving. De herziene criteria zullen volgens de huidige planning vanaf 1 januari 2027 van toepassing worden. Tot de inwerkingtreding van de herziene criteria blijven de huidige technische screeningcriteria, inclusief de wijzigingen uit Verordening (EU) 2026/73, het geldende beoordelingskader.

Samenhang: De gedelegeerde regelgeving maakt de Taxonomie toepasbaar binnen het bredere ESG-raamwerk. Ondernemingen rapporteren Taxonomie-KPI's onder de CSRD; financielemarktdeelnemers verwerken deze gegevens in hun SFDR-productinformatie; beleggingsondernemingen gebruiken die informatie bij de toepassing van de duurzaamheidsvoorkeuren onder MiFID II. Voor Europese groene obligaties is de koppeling directer: de opbrengsten van een EuGB moeten, behoudens beperkte flexibiliteit, worden besteed aan activiteiten of activa die aan de Taxonomievereisten voldoen. Via de sociale minimumwaarborgen bestaat ook een relatie met de CSDDD. CSDDD-processen kunnen de naleving daarvan helpen onderbouwen, maar leiden niet automatisch tot taxonomieconformiteit. Daarvoor moet de activiteit ook aan de overige Taxonomiecriteriën voldoen.

SFDR 2.0: van productclassificaties naar productcategorieën

Kern: Waar de CSRD de duurzaamheidsrapportage van ondernemingen regelt, de CSDDD ziet op hun due-diligenceverplichtingen en de Taxonomie economische activiteiten classificeert, bepaalt de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) hoe financielemarktdeelnemers en financiële adviseurs duurzaamheidsinformatie aan beleggers verstrekken. De huidige SFDR bevat zowel verplichtingen op entiteitsniveau als informatieverplichtingen voor financiële producten, onder meer over duurzaamheidsrisico's, negatieve effecten en nagestreefde duurzaamheidskenmerken of -doelstellingen.

De SFDR is opgezet als transparantiekader en niet als productlabel. In de praktijk zijn artikel 8 en artikel 9 echter wel als informele productcategorieën (labels) gaan functioneren. Volgens de Commissie heeft dit geleid tot moeilijk vergelijkbare informatie, onduidelijkheid voor beleggers en risico's op greenwashing en *mis-selling*.

In november 2025 publiceerde de Commissie daarom [haar voorstel](#) voor SFDR 2.0 ([COM\(2025\) 841](#)). Het voorstel introduceert drie vrijwillige productcategorieën – *sustainable*, *transition* en *ESG-basics* – met eigen toelatingscriteria en uitsluitingen. In beginsel moet ten minste 70% van de beleggingen van een gecategoriseerd product aan de gekozen strategie bijdragen. Daarnaast wil de Commissie de productinformatie inkorten,

bepaalde rapportages op entiteitsniveau schrappen en de reikwijdte op onderdelen beperken. Daarmee moet het huidige gebruik van artikel 8 en artikel 9 als informele labels plaatsmaken voor een expliciet categoriseringssysteem.

Status: De herziening is nog geen geldend recht. De Raad heeft op 24 juni 2026 zijn [onderhandelingsmandaat](#) vastgesteld. De ECON-commissie van het Europees Parlement heeft op 10 september haar [rapport](#) aangenomen en besloten onderhandelingen te openen. Het voltallige Parlement heeft nog geen standpunt in eerste lezing vastgesteld. Raad en Parlement moeten het eens worden over de definitieve tekst; de categorieën, criteria, drempels, reikwijdte en overgangsregels kunnen dus nog wijzigen. Ook de toepassingsdatum staat niet vast. De Commissie stelde toepassing na 18 maanden voor, terwijl de Raad en ECON in beginsel uitgaan van 24 maanden na inwerkingtreding.

Samenhang: Voor productinformatie steunt de SFDR op gegevens uit andere onderdelen van het ESG-raamwerk. CSRD-rapportages leveren ondernemingsinformatie, terwijl de Taxonomie gegevens verschaft over het aandeel beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten. De SFDR-productinformatie wordt vervolgens gebruikt om onder MiFID II te beoordelen of een product aansluit bij de duurzaamheidsvoorkeuren van een klant.

Ook ESG-ratings kunnen als informatiebron dienen bij de selectie en beoordeling van beleggingen en de onderbouwing van productkenmerken. De sinds 2 juli 2026 toepasselijke ESG Ratings Regulation stelt eisen aan de transparantie van ratingdoelstellingen en -methodologieën en aan de governance en onafhankelijkheid van ratingaanbieders. Een ESG-rating bepaalt echter niet in welke SFDR-categorie een product valt en ontslaat de financiëlemarktdelnemer niet van zijn verantwoordelijkheid om duurzaamheidsclaims en productinformatie zelfstandig te onderbouwen.

MiFID II-duurzaamheidsvoorkeuren in de klantadvisering

Kern: Waar de SFDR duurzaamheidsinformatie over financiële producten voorschrijft, brengt MiFID II deze informatie naar het advies- en vermogensbeheerproces. Sinds 2 augustus 2022 moeten beleggingsondernemingen klanten vragen of zij duurzaamheidsvoorkeuren hebben en deze meenemen in de geschiktheidsbeoordeling. De huidige uitvraag sluit aan bij drie elementen: een minimumaandeel taxonomie-aligned beleggingen, een minimumaandeel duurzame beleggingen volgens de SFDR en het meewegen van de belangrijkste ongunstige effecten (*principal adverse impacts* of PAI's). Daarmee vormt MiFID II de schakel tussen de Europese duurzaamheidsregels en de concrete dienstverlening aan de klant.

De toepassing blijkt in de praktijk niet eenvoudig. In een [Public Statement](#) van 6 mei 2026 over een gezamenlijke toezichtactie constateert ESMA dat beleggingsondernemingen de MiFID II-regels voor duurzaamheidsvoorkeuren nog uiteenlopend toepassen, ook tussen lidstaten. Verschillen bestaan onder meer bij de uitvraag en uitleg van klantvoorkeuren, de categorisering van producten, de matching tussen klant en product, de toepassing op portefeuilleniveau en de vastlegging van eventuele aanpassingen van voorkeuren. ESMA roept toezichthouders daarom op gedurende deze overgangsperiode proportioneel te werk te gaan en de dialoog met ondernemingen te zoeken.

Die benadering schort de bestaande verplichtingen niet op. Duidelijke overtredingen en *mis-selling* blijven handhaafbaar. Beleggingsondernemingen moeten de uitvraag daarom begrijpelijk en neutraal inrichten, de gebruikte productgegevens actueel houden en zowel de matching als eventuele aanpassingen van klantvoorkeuren zorgvuldig vastleggen.

Status: Er is nog geen concreet wetgevingsvoorstel tot aanpassing van de MiFID II-duurzaamheidsvoorkeuren gepubliceerd. Wel maakt ESMA duidelijk dat de herziening van de SFDR naar verwachting ook wijzigingen van de MiFID II-regels en de bijbehorende ESMA-richtsnoeren noodzakelijk maakt. De voorgestelde SFDR-categorieën sluiten immers niet aan op de huidige MiFID II-uitvraag, die nog verwijst naar de bestaande SFDR-definitie van duurzame

beleggingen en naar PAI's. Totdat MiFID II daadwerkelijk wordt aangepast, blijven de huidige duurzaamheidsvoorkeuren onverkort gelden.

Samenhang: Financiële marktdeelnemers verwerken Taxonomie- en andere duurzaamheidsgegevens in hun SFDR-productinformatie. Beleggingsondernemingen gebruiken deze productinformatie vervolgens om te beoordelen of een belegging of portefeuille aansluit bij de duurzaamheidsvoorkeuren van de klant. Een definitieve herziening van de SFDR kan deze informatieketen veranderen en daarmee aanpassing van MiFID II noodzakelijk maken. Dat gebeurt echter niet automatisch: de MiFID II-regels moeten daarvoor afzonderlijk worden gewijzigd. Voor instellingen is het daarom verstandig hun klantuitvraag en productmapping voorlopig op het huidige kader te blijven baseren, maar systemen voldoende flexibel in te richten voor een toekomstig SFDR-categoriseringssysteem.

ESG Rating Regulation: transparantie en integriteit van ESG-ratingaanbieders

Kern: ESG-ratings vertalen uiteenlopende duurzaamheidsinformatie naar een score of oordeel dat kan worden gebruikt bij beleggingsselectie, risicobeheer en productontwikkeling. De [ESG Ratings Regulation](#) schrijft niet voor wanneer een onderneming of belegging 'duurzaam' is en harmoniseert evenmin de uitkomst van ratings. De verordening richt zich op de betrouwbaarheid en transparantie van het ratingproces.

In de EU gevestigde aanbieders hebben voor het aanbieden van ESG-ratings in beginsel een vergunning van ESMA nodig. Aanbieders van buiten de EU kunnen via een van de daarvoor geregelde toegangsroutes toegang krijgen tot de EU-markt. Daarnaast gelden eisen aan governance, onafhankelijkheid en het beheersen van belangenconflicten. Aanbieders moeten onder meer inzicht geven in de doelstelling en reikwijdte van hun ratings, de gebruikte methodologieën en databronnen, de weging van de E-, S- en G-factoren en het gebruik van schattingen of vervangende gegevens. Daardoor wordt beter zichtbaar wat een rating precies meet: duurzaamheidsrisico's, gevolgen voor mens en milieu of beide. Verschillen tussen ratings blijven mogelijk, maar moeten beter verklaarbaar worden.

Status: De verordening is sinds 2 juli 2026 van toepassing en ESMA is begonnen met de registratie en het toezicht op aanbieders. Voor reeds actieve aanbieders geldt een overgangstraject waarin zij hun voornemen om actief te blijven moesten melden en vervolgens een formele aanvraag moeten indienen. Naast de sinds 2 juli 2026 toepasselijke ESG Rating Regulation zijn inmiddels ook verschillende gedelegeerde verordeningen in werking getreden. [Gedelegeerde Verordening \(EU\) 2026/871](#) specificeert welke informatie over ESG-ratingproducten openbaar moet worden gemaakt. [Gedelegeerde Verordening \(EU\) 2026/872](#) bevat waarborgen voor de scheiding van ratingactiviteiten en andere activiteiten. [Gedelegeerde Verordening \(EU\) 2026/1119](#) bepaalt welke informatie aanbieders moeten verstrekken bij een aanvraag voor vergunning of erkenning. Ook [Gedelegeerde Verordening \(EU\) 2026/910](#) over ESMA-vergoedingen en [Gedelegeerde Verordening \(EU\) 2026/904](#) over de procedures voor boetes en dwangsommen zijn in werking getreden.

De technische uitwerking is nog niet volledig afgerond. Zo moeten nog twee RTS'en worden vastgesteld over de openbaarmaking van ESG-ratings die financiële ondernemingen zelf afgeven en in marketinguitingen bekendmaken: één op grond van artikel 2, lid 3, van de ESG Rating Regulation en één op grond van artikel 13, lid 3, SFDR. Ook de ITS voor de aanlevering van informatie aan ESAP moet nog worden vastgesteld. Daarnaast heeft ESMA conceptrichtsnoeren geconsulteerd over de bekrachtiging van ESG-ratings van buiten de EU; definitieve richtsnoeren zijn nog niet gepubliceerd.

Samenhang: De CSRD en de Taxonomieverordening kunnen belangrijke gegevens leveren voor ESG-ratings. CSRD-rapportages bevatten informatie over duurzaamheidsrisico's, effecten, beleid en prestaties van ondernemingen, terwijl de Taxonomie inzicht geeft in de mate waarin hun economische activiteiten aan de Europese criteria voor ecologische duurzaamheid voldoen. Ook informatie die voortkomt uit CSDDD-processen, bijvoorbeeld over negatieve gevolgen in de waardeketen, kan als input dienen. Een ESG-rating kan deze gegevens combineren met andere bronnen, schattingen en eigen methodologische keuzes. Een hoge ESG-rating betekent daarom niet automatisch dat een onderneming aan de EU-Taxonomie voldoet of de CSDDD naleeft.

De ESG Ratings Regulation past daarnaast de SFDR aan. Artikel 49 voegt namelijk een nieuw derde lid toe aan artikel 13 SFDR. Wanneer een financiëlemarktdelnemer of financieel adviseur zelf een ESG-rating uitgeeft en deze in marketingcommunicatie aan derden bekendmaakt, moet hij de voorgeschreven informatie op zijn website publiceren en daarnaar in de marketingcommunicatie verwijzen. Deze verplichting geldt niet bij uitsluitend intern gebruik van een externe ESG-rating. Onder SFDR 2.0 kan de rol van externe ESG-ratings verder toenemen. Beleggingen met een ESG-rating die bovengemiddeld presteert ten opzichte van het beleggingsuniversum of de referentiebenchmark, zouden kunnen meetellen voor de 70%-drempel van de ESG Basics-categorie. Ook binnen MiFID II kunnen ESG-ratings de productanalyse ondersteunen. Zij vervangen daar echter niet de wettelijke categorieën waarop de duurzaamheidsvoorkeuren zijn gebaseerd, zoals Taxonomie-alignment, duurzame beleggingen onder de SFDR en het meewegen van de belangrijkste ongunstige effecten.

European Green Bond Regulation: vrijwillige Europese standaard voor groene financiering

Kern: De European Green Bond Regulation ([Verordening \(EU\) 2023/2631](#)) bevindt zich op het snijvlak van financieren en beleggen. De verordening verplicht uitgevende instellingen niet om hun obligaties als [‘European green bond’ of ‘EuGB’](#) aan te duiden. Wie het vrijwillige label wil gebruiken, moet echter voldoen aan bindende regels voor de besteding van de opbrengsten, informatieverstrekking en externe toetsing.

De opbrengsten van een EuGB moeten in beginsel worden toegewezen aan activa en economische activiteiten die aan de vereisten van de EU-Taxonomie voldoen, behoudens de beperkte flexibiliteit die de verordening biedt. Uitgevende instellingen moeten onder meer vóór de uitgifte een EuGB-factsheet publiceren, periodiek over de toewijzing van de opbrengsten rapporteren en na volledige toewijzing een impactrapport opstellen. Een geregistreerde externe reviewer beoordeelt zowel vóór de uitgifte als na de volledige toewijzing of aan de toepasselijke vereisten is voldaan. Daarmee maakt de verordening de Taxonomie tot een inhoudelijke norm voor de groene obligatiemarkt.

Status: De European Green Bond Regulation is sinds 21 december 2024 van toepassing. In 2025 en 2026 zijn de bijbehorende Level 2-regels gepubliceerd. Deze bevatten onder meer vrijwillige rapportagetemplates voor andere duurzaamheidsgerelateerde obligaties, registratievoorwaarden en organisatorische eisen voor externe reviewers, procedures voor het melden van materiële wijzigingen en regels over toezichtvergoedingen en sancties. Sinds 22 juni 2026 registreert en superviseert ESMA de externe reviewers. Daarmee zijn de Level 1- en de voor de uitvoering benodigde Level 2-regels beschikbaar en is het EuGB-raamwerk volledig operationeel.

Samenhang: De verbinding met de EU-Taxonomie is rechtstreeks: de technische screeningcriteria bepalen mede welke activiteiten en activa met de opbrengsten van een EuGB kunnen worden gefinancierd. Wijzigingen van die criteria kunnen daardoor doorwerken in de EuGB-markt zonder dat de Green Bond Regulation zelf wordt aangepast. CSRD- en Taxonomierapportages geven beleggers informatie over de uitgevende instelling, terwijl de EuGB-rapportages specifiek inzicht bieden in de besteding en impact van de obligatieopbrengsten.

Financiëlemarktdeelnemers kunnen informatie over EuGB's gebruiken voor hun SFDR-productinformatie en bij de samenstelling van duurzame beleggingsproducten. Bij de berekening van de taxonomieconformiteit van een financieel product telt een EuGB mee naar rato van de obligatieopbrengst die taxonomieconforme activiteiten financiert. Dat deel kan in de SFDR-productinformatie ook als duurzame belegging worden aangemerkt. Voor een eventueel ander deel vergt die kwalificatie een afzonderlijke beoordeling. Een belegging in een EuGB bepaalt op zichzelf niet de SFDR-positionering van een fonds of portefeuille. Ook moet afzonderlijk worden beoordeeld of de belegging voldoet aan de duurzaamheidsvoorkeuren van een klant onder MiFID II. Het Commissievoorstel voor SFDR 2.0 noemt beleggingen in EuGB's expliciet als mogelijke invulling van de 70%-drempel voor de Sustainable-categorie.

Duurzaamheidsclaims onder de loep: strengere regels tegen greenwashing

Aan het einde van het ESG-raamwerk staat de communicatie richting consumenten en beleggers. Waar andere onderdelen vooral zijn gericht op het

verzamelen en ontsluiten van duurzaamheidsinformatie, bepalen anti-greenwashingregels hoe organisaties daarover mogen communiceren. Naast verplichte rapportages gelden steeds strengere eisen voor vrijwillige duurzaamheidsclaims. Wie een product, dienst of organisatie als groen of duurzaam presenteert, moet die claim duidelijk, specifiek, controleerbaar en niet-misleitend kunnen onderbouwen.

De Richtlijn ter versterking van de positie van de consument voor de groene transitie (EmpCo Directive) moet consumenten beschermen tegen misleidende duurzaamheidsclaims door strengere eisen te stellen aan onder meer generieke milieuclaims en duurzaamheidslabels. De voorgestelde Green Claims Directive zou aanvullende eisen stellen aan de onderbouwing van vrijwillige milieuclaims, maar het wetgevingstraject verkeert in een onzekere fase. Voor financiële instellingen is vooral van belang dat productinformatie, klantcommunicatie en algemene marketinguitingen inhoudelijk op elkaar aansluiten.

Empowering Consumers for the Green Transition

Kern: De Richtlijn ter versterking van de positie van de consument voor de groene transitie moet consumenten beter beschermen tegen misleidende duurzaamheidsclaims. Generieke claims zoals "groen", "milieuvriendelijk" of "klimaatneutraal" mogen niet zonder onderbouwing worden gebruikt en ook duurzaamheidslabels worden strenger gereguleerd.

Status: De EmpCo-richtlijn ([Richtlijn \(EU\) 2024/825](#)) is op Europees niveau vastgesteld; de nationale implementatieregels moeten vanaf 27 september 2026 worden toegepast. De Commissie heeft op 22 september 2026 een [Q&A over de richtlijn](#) gepubliceerd met toelichting op de toepassing ervan.

Samenhang: De EmpCo-richtlijn vervangt sectorregels zoals SFDR en MiFID II niet, maar legt er een algemene consumentenrechtelijke toets naast. Informatie uit CSRD, Taxonomie, SFDR en betrouwbare ESG-ratings kan helpen om claims te onderbouwen, maar maakt een te algemene of misleidende presentatie niet vanzelf rechtmatig.

Nederlandse implementatie EmpCo-richtlijn

Nederland heeft de EmpCo-richtlijn geïmplementeerd via de [Implementatiewet richtlijn betere duurzaamheidsinformatie voor consumenten](#). De wet is op 16 juli 2026 in werking getreden en heeft Boek 6 BW aangepast, onder meer met nieuwe regels voor milieueclaims en duurzaamheidskeurmerken. [Deze regels](#) zijn van toepassing per 27 september 2026

Green Claims Directive

Kern: De [voorgestelde Green Claims Directive](#) moet de EmpCo-richtlijn aanvullen met specifiekere regels voor de ex-ante onderbouwing, communicatie en onafhankelijke verificatie van expliciete milieueclaims en milieulabels.

Status: Het Europees Parlement bepaalde zijn positie in maart 2024 en de Raad bereikte in juni 2024 zijn onderhandelingsmandaat. Na twee triloogrondes werd het voor 23 juni 2025 geplande derde overleg [geannuleerd](#). De Commissie kondigde vervolgens aan voornemens te zijn het voorstel in te trekken, maar heeft dit nog niet formeel gedaan. Het voorstel staat daarom [formeel](#) nog als aanhangig geregistreerd, terwijl het wetgevingsproces feitelijk stilstaet. De voorgestelde verplichtingen zijn dus niet van toepassing.

Samenhang: Als de richtlijn alsnog wordt aangenomen, zal zij de algemene anti-greenwashingregels van de EmpCo-richtlijn aanvullen met een gedetailleerder kader voor milieueclaims. Tot die tijd zijn de EmpCo-richtlijn, het algemene consumentenrecht en de toepasselijke sectorspecifieke regels en toezichthouderrichtsnoeren bepalend.

De rode draad

Hoewel de aandacht de afgelopen periode vooral uitging naar het ESG Omnibuspakket, laten de ontwikkelingen binnen de SFDR, ESG Ratings Regulation, Green Bond Regulation en anti-greenwashingregelgeving zien dat de Europese duurzaamheidsagenda volop in beweging blijft. De CSRD regelt duurzaamheidsrapportage en de CSDDD stelt, waar zij van toepassing is, eisen

aan de aanpak van negatieve gevolgen voor mens en milieu. De EU-Taxonomie biedt een gemeenschappelijke taal voor ecologisch duurzame activiteiten. Duurzaamheidsinformatie werkt vervolgens door in financiële producten, advies, ratings en groene obligaties. Claims daarover moeten kunnen worden onderbouwd.

De verschillende wetgevingstrajecten ontwikkelen zich niet los van elkaar, maar vormen samen een raamwerk waarin duurzaamheidsinformatie verder wordt gestandaardiseerd en doorwerkt van ondernemingen naar financiële producten, financiering en communicatie. Omdat iedere regeling een eigen toepassingsbereik, tijdspad en uitwerking heeft, is het in de praktijk lastig om te zien hoe de regels op elkaar aansluiten. Voor financiële instellingen is het daarom belangrijk om wijzigingen in samenhang te beoordelen en te bepalen wat zij betekenen voor hun producten, advies en communicatie. Voor financiële instellingen blijft het daarom belangrijk om niet alleen de afzonderlijke ontwikkelingen te volgen, maar juist ook de samenhang ertussen te begrijpen.

Hopelijk heeft dit overzicht meer inzicht gegeven in de belangrijkste ESG-regelgevingstrajecten en de onderlinge samenhang daarvan. Wilt u op de hoogte blijven van relevante ontwikkelingen binnen het ESG-landschap en de financiële sector? Schrijf u dan in voor onze nieuwsbrief. Heeft u behoefte aan een verdiepend gesprek over de impact van deze ontwikkelingen op uw organisatie of wilt u hierover sparren? Neem dan gerust contact met ons op.

Bijlage statusoverzicht

Traject	Stand van zaken	Mijlpalen
ESG Omnibusrichtlijn	Geldend EU-recht; nationale omzetting loopt	Richtlijn (EU) 2026/470 in werking sinds 18-03-2026; omzetting CSRD uiterlijk 19-03-2027 en CSDDD uiterlijk 26-07-2028. Richtlijn (EU) 2025/794 (<i>stop-the-clock</i>) in werking 17-04-2025

Traject	Stand van zaken	Mijlpalen
CSRD	EU-richtlijn gewijzigd; Nederlands wetsvoorstel nog in behandeling	De Omnibusrichtlijn beperkt de reikwijdte. Voor ondernemingen die onder de herziene regels nieuw rapportageplichtig worden, begint de rapportage met boekjaar 2027; voor bepaalde ondernemingen uit derde landen met boekjaar 2028. De oorspronkelijke derde golf van beursgenoteerde mkb-ondernemingen vervalt als afzonderlijke rapportagegolf.
Herziene ESRS	Gepubliceerd, maar nog niet in werking.	De herziene ESRS en VSME zijn op 21 september 2026 gepubliceerd. De herziene ESRS treedt op 10 november 2026 in werking en geldt vanaf boekjaar 2027; toepassing over boekjaar 2026 is facultatief. De VSME is sinds 24 september 2026 in werking.
CSDDD	EU-richtlijn gewijzigd; Nederlandse Wivo nog een wetsvoorstel	Omzetting is vereist uiterlijk 26 juli 2028; de verplichtingen gelden vanaf 26 juli 2029. De tweede consultatie van de Wivo sloot op 2 augustus 2026.
EU-Taxonomie Level 2	Quick fix van toepassing; verdere DDA- en TSC- herzieningen in voorbereiding	Gedelegeerde Verordening (EU) 2026/73 van toepassing sinds 01-01-2026. Ontwerpwijzigingen van de CDA en EDA geconsulteerd van 17-03 tot en met 14-04-2026; nog niet definitief vastgesteld op de peildatum. Voor een verdere herziening van de DDA bereiden de ESA's technisch advies voor; het Platform voor duurzame financiering publiceerde daarover op 22 september 2026 aanbevelingen.
SFDR-herziening	Wetgevingsvoorstel; de Raad heeft een mandaat en ECON heeft een rapport aangenomen	De Raad bepaalde zijn positie op 24 juni 2026. ECON stemde op 10 september 2026 over het rapport en besloot interinstitutionele onderhandelingen te openen; het rapport is op 15 september voor de plenaire vergadering ingediend.
EuGB	Geldend en operationeel; uitvoerende regelgeving gepubliceerd	Level 1 geldt sinds 21-12-2024. 2026/543 en 2026/544 in werking 07-07-2026. Per 22 juni 2026 geldt het reguliere ESMA-registratieregime voor externe beoordelaars.
ESG Ratings Regulation	De verordening is van toepassing en de belangrijkste gedelegeerde regels zijn in werking; enkele uitwerkingen staan nog open.	De regels over openbaarmakingen, scheiding van activiteiten en vergunning- en erkenningsaanvragen zijn inmiddels gepubliceerd en in werking. Ook de verordeningen over ESMA-vergoedingen en sanctieprocedures zijn vastgesteld. Voor reeds actieve aanbieders loopt het overgangstraject; ESMA noemt 2 november 2026 als uiterste datum voor hun melding. De richtsnoeren over bekrachtiging van ratings van buiten de EU zijn nog niet definitief.

Traject	Stand van zaken	Mijlpalen
MiFID II voorkeuren	Geldend recht; ESMA vraagt om proportioneel toezicht tijdens de huidige overgang in het duurzaamheidsraamwerk .	MiFID II-geschiktheidsregels zoals aangevuld door Gedelegeerde Verordening (EU) 2021/1253; rechtstreeks toepasselijke Level 2-regels. Geldend sinds 02-08-2022. ESMA CSA-statement 06-05-2026: ESMA vraagt toezichthouders tijdens de overgang om dialoog en een proportionele benadering, zonder duidelijke overtredingen of mis-selling te gedogen.
EmpCo-richtlijn	Nederlandse implementatiewet in werking	Nederlandse wet in werking sinds 16-07-2026 en van toepassing per 27-09-2026.
Green Claims	Formeel aanhangig; onderhandelingen feitelijk stilgevallen	De onderhandelingen vielen in 2025 stil. De Commissie heeft haar voornemen tot intrekking niet formeel uitgevoerd; de voorgestelde regels zijn (nog) niet van toepassing.